

KØBENHAVNS KOMMUNE

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Pædagogik og Læring

REFERAT

Høringsvar fra fællesrådsmøde for fritids- og klubområdet d. 5. dec. 2007 på KK's Læsepolitik

11-12-2007

Sagsnr.
2007-76645

Dato: 5. december 2007
Tid: Kl. 16.30-18.30
Sted: Københavns Rådhus, Udvalgsværelse 43-44
Mødedeltagere: Bo Asmus Kjeldgaard (F), Christine Brochdorf, Henrik Laybourn, Merete Papapetros, Kim Stoltze Olsen, Signe Ettrup Larsen, Hanne Grand, Leila Jungberg, Annette Mortensen, Per Vigger Stenbæk, Stine Aksnes, Poul Rasmussen og Marialise Rømer.
Deltog ikke: Khaled Mustapha (Ø), Louise Frevert (D), Jesper Christensen (A), Else Sommer, Jan Dehn, Mette Sørensen, Michael John Hansen, Frank Hugsted, Jacob Ehlers, Nick Elkjær, Henrik Larsen, Trine Sonne Sørensen og Jesper Puch Hansen.

Dokumentnr.
2007-467279

Sagsbehandler
Kim Stoltze Olsen

Referat af fællesrådsmødet for fritids- og klubområdet d. 5. december 2007.

Københavns Kommunes læsepolitik blev drøftet som punkt nr. 2 C under høringpunkter.

Stine Aksnes fandt følgende formuleringen i Læsepolitikken kryptisk: "I dagtilbud skal der derfor sættes fokus på sproglig udvikling og tidlig opdagende læsning og skrivning bl.a. gennem læreplaner. Stine Aksnes syntes at der står meget i politikken om, hvad dagtilbuddene skal gøre og meget lidt om, hvad forvaltningen og politikkerne forpligter sig til, f.eks. i forhold til at opstille rammer for normering, fysiske forhold, bogindkøb mv., som Læsepolitikken fordrer. Stine Aksnes anså ikke læsning for en aktivitet, der ikke hører hjemme i fritidshjem og klubber, men udtrykte bekymring for om det kom til at ske på bekostning af andre vigtige aktiviteter. Bo Asmus Kjeldgaard gav udtryk for en betragtning om, at når man forsøger at ændre en kultur, så må man have fat i selvopfattelsen og arbejde med den. Derudover orienterede Bo Asmus Kjeldgaard om, at 5-års sprogtesten er kørt helt af sporet, og at man er nødt til at starte forfra med arbejdet. Marialise Rømer mente, at udtryksformerne i Læsepolitikken er meget skolerelaterede og så det som en "skolificering" af fritidshjemmene. Marialise Rømer syntes, at lektiehjælpen på fritidshjemmene er et

Pædagogik & Læring

Islands Brygge 37
2300 København S

Telefon
3366 4115

Telefax
3366 7053

E-mail
kistol@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009383730

www.kk.dk

problem i forhold til de fagligt svage elever, idet de – ikke bare i skolen, men nu også i fritidshjemmet – oplever nye nederlag på grund af deres faglige ståsteder. Marialise Rømer gav udtryk for, at hun ikke mente, at børnene fik en chance og at børn med specielle behov burde få specielle tilbud. Annette Mortensen syntes, at man i udarbejdelsen af læsepolitikken havde glemt at inddrage dagligdagens specialister – det personale, som hver dag arbejder med børnene og har gjort det i mange år. Hanne Grand tilsluttede sig Annette Mortensens kommentarer og udtrykte bekymring for ”skolificeringen” og den alvorlige økonomiske udhuling på især indendørsfaciliteter. Bo Asmus Kjeldgaard påpegede, at de penge, der har været til rådighed, ikke altid har været brugt lige hensigtsmæssigt. I forhold til lektiehjælp understregede Bo Asmus Kjeldgaard, at forvaltningen og BR er underlagt lovgivningen, og da lektiehjælpen er en del af lovgivningen, må den jo følges. Per Vigger Stenbæk udtrykte enighed med Bo Asmus Kjeldgaard i, at meget af arbejdet ligger i en holdningsbearbejdning og foreslog, at man ændrede betegnelsen på politikken til ”sprog”-politikken i stedet, da mange aktiviteter rummer sprogstimulering. Per Vigger Stenbæk syntes, at læsepolitikken har en fokusering på problemerne frem for styrkesiderne hos barnet og henviste til s. 8 i udkastet til Læsepolitikken. Signe Ettrup Larsen gav udtryk for, at forældrene også selv må påtage sig ansvaret for børnenes læring og at børn også skal have lov til at lege, hvorfor lektielæsningen i høj grad også burde foregå i hjemmet. Stine Aksnes foreslog, at Københavns Kommune lavede en lektiepolitik, idet lektier ikke hører hjemme i institutionerne, men i skolerne. Stine Aksnes udtrykte bekymring for udkastets sidste punkt på s. 5, hvor der står at læse- og skriveindsatsen skal dokumenteres, evalueres og følges op. Bekymringen var at punktet ikke stemmer overens med ønsket om forenkede arbejdsgange. Poul Rasmussen påpegede, at der er forskel på lektielæsning og lektiehjælp og at svage elever kræver ekstra ressourcer. Børnene har forskellige behov for hjælp. Poul Rasmussen efterlyste desuden opsamlinger på dokumentationsarbejdet i distrikterne, som f.eks. udviklingsplanerne. Annette Mortensen udtrykte bekymring over, at institutionerne i dag var blevet et supplement til hjemmene. Derudover fortalte Annette Mortensen om hendes børns skole, hvor de ikke havde fået lektier før i 5. klasse, og at de derefter klarede sig glimrende med gode karakterer. Annette Mortensen mente at politikken er fejlfindende, og at børn også lærer gennem leg. Marialise Rømer fortalte, at man i systemisk ledelse opererer med et fokus på det positive og tager udgangspunkt i succeserne. Bo Asmus Kjeldgaard sagde, at Læsepolitikken skal kickstartes på en ordentlig måde med anerkendelse af fritids- og klubområdet. Inddragelse er vigtig og det arbejdes der på. Bo Asmus Kjeldgaard stod imidlertid ved fokus på læsefærdighederne i 3. klasse i skolen, og vil gerne have femårs sprogtesten, men understregede at der skulle være enighed om den. Henrik Laybourn ville gerne give læsepolitikken nogle gode ord med på vejen, idet den inddrager fritids- og klubområdet på en anerkende måde. Henrik Laybourn

udtrykte forbavselse over den indignation, som dialogen om dette punkt medførte. Per Vigger Stenbæk mente, at det er vigtigt at man ved, hvad man vil bruge evaluering og dokumentation til. Hvis man bruger det til kontrol, mente Per Vigger Stenbæk ikke, at det ville medføre udvikling, hvorimod det netop skaber udvikling, hvis man bruger det til at lære af. Christine Brochdorf orienterede om, at dokumentationen bliver indhentet af mange forskellige kanaler, bl.a. via de pædagogiske konsulenter i distrikterne. Christine Brochdorf henviste til, at man jo ikke nødvendigvis brugte spørgeskemaer i alle sammenhænge, idet oplysningerne muligvis kunne hentes gennem allerede eksisterende oplysninger. Annette Mortensen syntes, at det pædagogiske område føler sig trådt på, og at der eksisterer en mistro til de pædagogiske kompetencer.

Hanne Holm Bengtson

Fra: Ebbe Søgaard [Ebbe@frie.dk]
Sendt: 10. december 2007 09:44
Til: Børne- og Ungdomsforvaltningen
Cc: Birgit Boelskov
Emne: læsepolitik051207 (2)

Hermed vores fælles hørings svar.
Vh. Ebbe Søgaard

Menighedernes Daginstitutioner og Frie Børnehaver og Fritidshjem

Københavns Børne- og Ungdomsforvaltning
Sekretariatet
Rådhuset
1599 København V

København d. 7. december 2007.

Frie Børnehaver og Fritidshjem og Menighedernes Daginstitutioner skal hermed indledningsvis takke for lejligheden til at udtale sig om læsepolitik for Københavns Kommune. Vi vil koncentrere os om spørgsmålene i forhold til dagtilbudene.

Vi er enige i formålet med en læsepolitik:

- At støtte børn i at tilegne sig sprog, begreber og symboler, så sproget kan bruges til tænkning, planlægning og i kommunikation med andre børn og voksne
- At styrke såvel fagligt svage som fagligt stærke børn og unges læsefærdigheder

Vi vil imidlertid med dette formål for øje hæfte os ved følgende fire ting:

1. Metodefrihed både hvad tests og det opfølgende arbejde angår
2. Videreuddannelse af pædagoger
3. Evaluering og vidensdeling
4. Ressourcer

Metodefrihed

Den fælles store enighed om målene kunne forlede til den antagelse, at den pædagogiske praksis, der skal føre til disse mål er centralt styrbar. En illusion om at eet system vil kunne yde alle børn retfærdighed. Så enkelt er det ikke.

Den skepsis der er til f.eks. sprogtests bunder ikke i en uvilje til at give børn fuld opmærksomhed. Tværtimod.

Faktum er imidlertid, at man kan sætte to enæggede tvillinger overfor sig, den ene efter den anden og sprogteste dem. De to tests vil forløbe forskelligt. Også selvom man måske ikke kan kende forskel på tvillingerne og må give den hver sit farvede bånd om håndledet for at vide hvem, der er hvem.

Mennesker er forskellige og hver sætter sit præg på samværet.

At udsætte børn for en test, hvor 'det rigtige svar' er givet på forhånd er derfor i bedste fald tidsspilde, i værste fald stigmatiserende.

H.C.Andersen havde næppe givet 'de rigtige' svar, men fundet sine egne formuleringer. Det

er just de kreative, innovative færdigheder, som vort samfund har brug for.

Derfor er spørgsmålet om, hvilke tiltag, der skal følge op på sprogvurderingen, også meget afgørende. Som forslaget til høringen selv nævner, så er børn og unge forskellige og hvert enkelt barn skal imødekommes med samtaler, leg og kreative aktiviteter. Hver pædagogisk situation indeholder noget unikt. Det er derfor det er så vigtigt at pædagogen har en metodefrihed. Barnet må mødes med afpassede udfordringer.

Det kan ikke skemalægges.

Videreuddannelse

Netop fordi vurderingen og den efterfølgende praksis er så situationsbestemt og afhængig af pædagogens professionalisme er det vigtigt, at kommunen har respekt for at den faguddannede pædagog varetager det af samfundet delegerede ansvar.

Kommunalpolitikere og forvaltning må være medansvarlige for, at pædagogernes professionalisme er i top – og sikre at der til stadighed er gode udviklingsbetingelser. Det forudsætter efter- og videreuddannelse. Det gælder viden og færdigheder vedr. sprog og læsefærdigheder. Men det gælder også en opprioritering af de musisk-kreative færdigheder, sådan som forslaget jo også nævner.

Vi opfordrer derfor til, at der sættes konkrete mål for Københavns kommune for efter- og meritgivende videreuddannelse af pædagogerne

Evaluering og vidensdeling

Fordi man altså ikke, efter vores mening, kan top-down styre pædagogik som helhed endsige sprogudvikling og læsefærdigheder, er det altafgørende at der følges op på forskellige projekter. Ikke for at finde en 'best practice', der siden forsøges overført til alle andre dagtilbud, men tværtimod for at skabe den bedste grobund for refleksion og videreudvikling af de individuelle tiltag.

Den metodemæssige mangfoldighed, som blandt andet er afstedkommet af at der er forskellige driftsformer (kommunale, selvejende og private institutioner), kan med god mening samles mere systematisk op, end det sker i dag. Forudsætningen herfor er at der er respekt for det arbejde der gøres, og for den forskellighed der er. Mangfoldighed og forskellighed er vigtige begreber i det pædagogiske arbejde. For eksempel vil forskellige metoder betyde, at det er muligt at skelne og benævne – og uden dette er der ingen læring, siger man i læringsteorien.

Vi mener, at fortællinger og læsning er vigtige pædagogiske aktiviteter. Institutionernes oplæsning og højtlesning kan være et godt afsæt for en læsekultur. Pædagoger er jo modeller for børnene, og derfor vil læselystne og læsende pædagoger også være gode modeller set i sammenhæng med læsepolitikken.

Vi foreslår derfor, at kommunen sætter sig konkrete mål for, hvorledes pædagogerne kan få bedre mulighed for at videndele på tværs af institutioner og dermed inspirere hinanden og drage nytte af hinandens individuelle erfaringer. Det er dog vigtigt, at der afsættes ressourcer, så ideerne kan opleves som realistiske.

Ressourcer

Som vi indledte med at sige, er vi meget enige i formålet med læsepolitikken.

Men en forstærket indsats kræver øgede midler. Hvad enten man er enig eller ej i en sprogvurderingsform, hvor hvert enkelt barn vurderes i enerum, så er loven kommet. Og loven vil være tidskrævende. Det er en uhyrlig tanke, at medens dette tidskrævende projekt finder sted, stuves de resterende børn sammen uden kvalificerede pædagogiske tilbud. Endnu mere uhyrligt, hvis vurderingen ikke kan følges op af en øget indsats på grund af manglende ressourcer.

Vi vil derfor foreslå, at kommunen sætter sig konkrete mål for, hvorledes pædagogernes kvalifikationer og antal kan øges. Vi vil også foreslå, at der gennemføres evalueringer af institutionernes praksis og projekter i forlængelse af læsepolitikken.

Afslutning

Vi er som allerede sagt enige i intentionerne. Skal målene efterleves kræver det imidlertid mere end at pålægge pædagogerne mere og mere og mere og ... fortsæt selv. Der må ryddes op i opgavemængden og det flakkende fokus på, hvad det er, pædagoger skal kunne løse af opgaver. Skal én opgave opprioriteres, må en anden tilsvarende tidskrævende opgave nedprioriteres. Eller også må der tilføjes flere ressourcer. Det er så enkelt. Sæt mål for opgaven og for pædagogernes kvalifikationer, og overlad så resten til deres pædagogiske skøn og faglige refleksioner. Det er vigtigt, at der afsættes tid til opgaven, det er vigtigt, at der er rum for idé-udvikling nedefra – og det er vigtigt, at der er rum for, at pædagogen kan møde barnet, der hvor det er.

Vi taler især for, at målet bedst opnås med en sikring af en opkvalificering af pædagogernes kompetencer, ikke mindst fritids-pædagogerne vil kunne profitere af et mere ligeværdigt samarbejde med lærerne, hvis kommunen i samarbejde med en professionshøjskole skabte en diplomuddannelse med særligt sigte på den legende læsetræning og f.eks. de musisk kreative fags betydning herfor.

Frie Børnehaver og Fritidshjem og Menighedernes Daginstitutioner ville gerne bidrage hertil, ligesom vi allerede bidrager med forskellige kursus- og uddannelses tiltag, som f.eks. diplomuddannelse i ledelse.

Med venlig hilsen

På vegne af Menighedernes Daginstitutioner og Frie Børnehaver og Fritidshjem
Birgit Boelskov og Ebbe Søgaard.

10.12.2007

Københavns kommunes læsepolitik. Høringssvar fra BUPL Hovedstaden.

Form:

Politikken har mange gentagelser. Kan med fordel omskrives. Det vil også gøre læsepolitikken kortere og derved mere anvendelig.

Indhold:

Fokus på det læste- og talte sprog er kun en lille del af det pædagogiske arbejde i dagtilbud, fritidsinstitutioner og klubber. Denne opgave må under ingen omstændigheder overskygge de andre pædagogiske opgaver.

Pædagogisk arbejde bygger på frivillighed for børnene og de unge i samklang med pædagogernes vurderinger og valg af pædagogiske aktiviteter.

En læsepolitik må tage udgangspunkt i det at kunne læse en skrevet tekst og kunne gengive den og skaffe sig en forståelse af hvad denne tekst rummer af fortolkninger. Altså lige præcis den opgave undervisningen i skolen skal opfylde.

Det er skolens ansvar at lære børn at læse og analysere og forstå, fortolke indholdet.

Forvaltningen har et problem med, at når en politik udarbejdes skal det være en politik for den samlede forvaltning – på alle niveauer. Det giver ikke mening i denne sammenhæng!

Læsepolitik i Københavns Kommune har det indbyggede dilemma i sig, at det rummer mere end undervisningen i læsning. Den skal også rumme det at børn gøres "skoleparate" gennem at

- bliver interesserede i bøger og det skrevne ord
- kunne kommunikere på dansk
- skulle motiveres til interaktion med andre, som taler dansk – altså et integrations aspekt

Ved at læsepolitikken rummer dette dilemma, bliver det dårlige, rodede budskaber.

En læsepolitik skal ikke ind og anvise metoder på hvordan en opgave skal løses. Det er det fagprofessionelle og her altså pædagogens opgave at vælge en bedst mulig metode ud fra den konkrete situation.

0-6 år. Dagtilbud.

Flere steder i læsepolitikken står formuleret, at sprog læres gennem relation til andre, hvilket vi erfuldstændig enige i.

Det at være i relation - dialog sprogligt og kropsligt er pædagogers arbejde.

For at børn lærer sproget, skal de være i dialog med et andet menneske. Måltrettet sproglig stimulation kræver derfor, at der i institutionerne er pædagoger nok til at tilgodese denne- som alle de andre pædagogiske opgaver i institutionen.

Det er ikke institutioners opgave at gøre børn skoleparate, men at gøre børn livsparate i forhold til alle de livsapekter børn kan rumme og øve sig i at håndtere i forhold til deres egen udvikling og samfundet.

Det at børn skal i skole er altså kun en del af opgaven. Set ud fra et barneperspektiv er det at skulle i skole at skifte miljø. Det betyder, at barnet skal kunne agere i denne "nye" undervisningsverden i forhold til kammerater, læreren og det undervisningsmiljø skolen skaber. Det at kunne rumme forandringen og kunne placere sig i den "nye" sociale relation til jævnaldrende og læreren er udgangspunktet for at kunne forholde sig til undervisning som et kollektivt element, således som det mest sker i skolen i dag. Her er det at 0-6 års Dagtilbud har deres primære opgave. Næmlich i forhold til børn og deres formåen i at indgå i relationer og fællesskaber.

For at opnå livsparathed skal barnet føle tryghed og anerkendelse, opnå medspil og modspil fra andre, kunne indgå i sociale relationer gennem leg og nærhed (her hvor barnet, børnene afprøver sig selv), indgå i dialog som udspringer af nysgerrighed, interesse, undren. Det er elementer, som er primære for børns udvikling i 0-6 års institutioner, og der hvor vi med den Skandinaviske pædagogik har succes med børns kompetencer for livet.

Sprogstimulering og sprogligt fokus må ikke fylde så meget i 0-6 års Dagtilbud, at der ikke kan arbejdes med de andre pædagogiske elementer.

6-18 år. Fritidsinstitutioner og klubber.

Også her må fokus på den sproglige udvikling ikke overskygge de andre pædagogiske opgaver, som er fritidsinstitutionernes og klubbernes primære opgaver.

Det er problematisk at fritidsinstitutionerne får pålæg om at "tage initiativer i forhold til de børn, som har størst behov for at beskæftige sig med skriftsproglige aktiviteter, herunder lektielæsning". Lektielæsning har for mange fritidsinstitutioner været en del af fritidstilbuddet – men under frivillige former for børnene og de unge.

Tvunget lektielæsning vil flytte konflikter ind i institutionerne og klubberne. De selvsamme konflikter, som forældre skal tackle derhjemme.

Udgangspunktet for at deltage i Fritidsinstitutioner er for de større børn og unge frivillighed. De har ikke behov for pasning, men behov for at deltage i samvær og aktivitet med jævnaldrende og interesserede pædagoger. Tvang hænger altså ikke godt sammen med frivillighed.

Lektielæsning kræver en del ressourcer til dels motivationsarbejdet, dels lektiehjælp til det enkelte barn og endelig til at skabe en god og hyggelig stemning under lektieforløbet. Det er tvingende nødvendigt at der bliver afsat ressourcer til dette arbejde, hvis det skal opprioriteres i fritidsinstitutioner.

Det er også en tvingende nødvendighed, at den enkelte fritidsinstitution eller klub selv vurderer om det er her, der skal lægges særlig vægt i det pædagogiske arbejde eller om vurderingen er, at det vil være mere frugtbart for de aktuelle børn og unge, at vægte andre pædagogiske opgaver.

Med venlig hilsen
Nina Hemmingsen
Faglig sekretær.

Høringsvar fra Skole og Samfund, København vedr.

Læsepolitik for Københavns Kommune

10.12.07

Skole og Samfund, København ser med tilfredshed på, at kommunen har taget initiativ til en samlet læsepolitik og er enige i målene, der er sat op.

Vi har med glæde noteret at indsatsen skal ske i samarbejde med forældre. Vi vil imidlertid gerne have trukket det mere frem end en enkelt sætning i den indledende tekst, da der er dokumentation for at det skaber gode resultater. Se f.eks. folderen "Hvordan kan VORES BØRN lære mere i skolen – Det skal DIT BARN LÆRE i dansk" *), som også beskriver praktiske metoder til dette samarbejde, som evt. kan virke som inspiration i forbindelse med udarbejdelsen af handlingsplanen

Af andre positive ting kan nævnes at læseindsatsen skal ske ud fra et helhedssyn, den skal være udfordrende og eksperimenterende og ske på både det formelle og uformelle plan, ligesom der både tænkes på fagligt svage og stærke børn. Vi er glade for at der gøres en tidlig indsats. Vi så det gerne nævnt mere præcist, at undervisningen bør bygge på mange forskellige læringsformer, så den enkelte elev nås med den eller de læringsformer, der passer bedst for den pågældende, men ser frem til at dette bliver en del af handlingsplanen.

Der lægges i læsepolitikken vægt på både det danske sprog og andre sprog. Skole og Samfund, København er enig i dette synspunkt og lægger derfor bl.a. vægt på at fastholde modersmålsundervisningen, men gerne i en anden form, som er mere integreret med den øvrige undervisning. Det kan være en af vejene til målet om at lukke gabet mellem eet og to-sprogede børn, som er nævnt i læsepolitikken og som vi naturligvis bifalder.

I hele denne fokus på læseindsatsen vil vi minde på at børnene stadig skal have lov til at være børn og have tid til at lege og bruge kroppen fysisk. Daginstitutioner og fritidshjem må ikke blive skole, men skal naturligvis give rum for læseudviklingen på disse institutioners præmisser. Det er fint at give mulighed for lektielæsning på fritidshjemmene, men det skal ikke være et pålæg om flere skoletimer til børnene i et andet regi.

Der er i læsepolitikken lagt op til diverse tests for at verificere om målene bliver indfriet, hvad der er fint, så det kan evalueres om indsatsen virker. Det er vigtigt at disse tests også kommer til at omhandle forståelse og ikke kun rene færdigheder. Det er også vigtigt, at disse tests ikke bliver en belastning for lærerne, men at de bliver udformet, så de kan bruges til at tilrettelægge indsatsen for den enkelte elev og at fokus ikke bliver på at bestå de forskellige tests, men at børnene bliver bedre til at læse.

Vedr. tests i dagsinstitutioner, kan det overvejes om man ved at samarbejde på tværs af institutioner kan gøre dette mere rationelt.

Vi ser frem til handleplanen og vil gerne være sparringspartnere i den forbindelse.

På vegne af Skole og Samfund, København

Jens Schjødt Thorsen
Formand

*) ISBN 10: 87-91147-53-0, kan også downloades gratis fra www.dlf.org, www.kl.dk eller www.skole-samfund.dk

Til
Børne- og Ungeforvaltningen
Direktionssekretariatet
Rådhuset
1599 København V.

10.12.2007

Høringssvar til oplægget ”Læsepolitik for Københavns Kommune”

LFS vil hermed skriftligt tilkendegive vores svar på oplægget ”Læsepolitik for Københavns Kommune” – et projekt i Faglighed for Alle.

LFS har i forbindelse med vores høringssvar til oplægget ”Faglighed for Alle” d. 9.6.2006 kritiseret at Faglighed for Alle er et børne- og ungdomspolitisk forkert spor, der ikke forholder sig til, hvad et godt børneliv er.

Den politiske brug af PISA-data og -resultater til at gennemføre markante ændringer i Københavns Kommunes børne- og ungdomspolitiske spor er problematisk. Ikke kun for oplevet og levet liv for børn og unge i de Københavnske institutioner, - men også for den pædagogiske faglighed og praksis.

Faglighed for Alle er udtryk for et kulturkonservativt og traditionelt børnesyn. Den ensidige fokus på ”fagligheden” risikerer at virke modsat hensigten og skabe endnu større skel og ulighed mellem ressourcestærke og resourcesvage børn og unge.

Udkast til ”Læsepolitik for Københavns Kommune” følger i PISA-sporet, hvor politikerne griber en videnskabelig analyse, vinkler den, selv udlæggerteksten for offentligheden – og gennemfører de politiske tiltag som passer ind i vinklingen.

Begreber som sprogstimulering, sprogtestning, sprogscreening, sprogtilegnelse og sproglig bevidsthed er kommet på den politiske, og dermed på den pædagogiske, dagsorden.

Det fremstilles som selvfølgelig, at der er noget rivende galt med børns sprog og sproglige udvikling. Politikerne på Københavns Rådhus og Faglighed for Alle taler om, at 25 % af alle børn i de københavnske daginstitutioner har sprogproblemer.

Deres læsefærdigheder skal styrkes fordi det **politisk er blevet besluttet at de er for dårlige**, - gennem f. eks sprogtest af alle 3- og 5-årige. Tendensen er klar, - mere og tidligere skole, mere tilrettelæggelse af formaliserede læreprocesser ud fra gennemprøvede metoder, flere screeninger, mere test, mere disciplin og kontrol.

Det strukturalistiske sprogsyn – et problematisk sprogsyn

Udkast til ”Læsepolitik i Københavns Kommune” har udgangspunkt i et strukturalistisk og konservativt sprogsyn. hvor sproget ses som et system af grammatik, syntaks, fonetik mv., der bedst læres i formaliserede læreprocesser. Det strukturalistiske sprogsyn forholder sig **kun** til barnets og sprogets enkeltelementer.

Den pædagogiske viden og indsigt har et alternativ til det uvidenskabelige strukturalistiske sprogsyn. Det er lige del lyst og nødvendighed, der får børn til at kæfte op og dermed erobre et større og større sprogligt repertoire. De gør det med liv og

legende lyst uden at det er nødvendigt at sætte dem til det, endsiige lære dem det. De gør det fordi det er en livsnødvendighed.

Den gennemgående tankegang er, at børn snarere erobrer sprog ved at imitere, eksperimentere med og bruge deres sprog end gennem formaliserede læreprocesser, der tager udgangspunkt i sprogteoriens enkelte elementer.

I "Faglighed for Alle" og projektet "Læsepolitik i Københavns Kommune" opfattes et hjørne af sproget som hele sproget. Dermed ses der bort fra, at børns sproglige udvikling og mestring heraf er et komplekst spørgsmål, som omfatter forældrenes sociale og uddannelsesmæssige baggrund og den verbalisering der foregår i barnets sociale omgivelser (note: Tosprogede børn i det danske samfund, Martha Sif Karrebæk (red.), Hans Reitzels Forlag, 2006).

LFS vil gerne slå fast at hverken vedtagelse af en "læsepolitik", sprogtest eller sprogscreening vil bryde den "sociale arv". Den "sociale arv" er bestemt af de sociale ulighedsstrukturer som er et resultat af et klassesdelt samfund. Det viser utallige videnskabelige undersøgelser.

Politikerne og Københavns kommune kunne med fordel indgå i en konstruktiv faglig og saglig dialog med de pædagogiske faglige organisationer og det pædagogisk personale om at styrke børn og unges lyst til at "kæfte op".

LFS vil gerne indgå i konstruktiv dialog om hvordan København Kommune styrker det pædagogiske personales bevidsthed om "sproget som værktøj og legetøj". For at kunne støtte og stimulere andres sprogudvikling må det pædagogiske personale have oparbejdet en sproglig følsomhed, dvs. en bevidsthed om og erfaring med sprogets muligheder og begrænsninger.

Læsepolitik giver ingen mening i daginstitutioner og fritidshjem

En læsepolitik på 0-6 års- og på fritidshjemsområdet giver ingen mening, og er et udtryk for den manglende videnskabelige, faglige og pædagogiske indsigt som – desværre igen – præger de børne- og ungepolitiske udspil i Københavns Kommune.

Det er lige præcis her vi bliver bekymrede for dette forslag.

Forslaget lider under at være så detaljeret udformet, at det støder imod, i stedet for at spille sammen med alle de andre gode intentioner, som i forvejen er udtrykt i ovennævnte Børne- og Ungepolitik, perspektivplaner, målsætninger og de enkelte institutioners virksomhedsplaner.

Problemet med det foreslåede er derfor både at detaljeringsgraden er alt for høj og at det giver mere bureaukratisering, i en situation hvor de fleste er enige om at der er brug for mindre. Hvis afbureaukratiseringen skal kunne tages alvorligt, er den foreslåede læsepolitik desværre et godt eksempel på, hvad det er der godt kan undværes. I øvrigt har institutionerne allerede i dag i deres virksomhedsplaner beskrevet, hvordan de vil arbejde med sproglig udvikling.

Derfor er forslaget også et udtryk for den systematiske diskvalificering som desværre også er et resultat af Faglighed for Alle. Hvor viden om og kendskabet til det pædagogiske arbejde og den pædagogiske faglighed tilsidesættes. I stedet sættes der mere lid til "modeloverførelser" fra USA og England og deres kulturkonservative skolepolitik.

Logikken i udkastet "Læsepolitik i Københavns Kommune" er den sammen som udfolder sig omkring sprogtest af alle 5-årige. Detaljeringen i læsepolitikken fordrer, at der først skal ansættes læsekonsulenter, som så skal skrive handleplaner for de enkelte institutioner. De skal så i samarbejde med forældrebestyrelserne beskrive hvordan de vil

arbejde med læsning og sproglig udvikling. Og med alle de ressourcer, dette arbejde kræver, er der endnu ikke et eneste barn, der har mærket nogen som helst forskel, andet end at de involverede medarbejdere og forældre, har været endnu mere fraværende. Fordi ressourcerne bruges væk fra dem, der i virkeligheden har brug for dem.

Det politiske krav om, at børnene skal være skoleparate til at modtage undervisning og honorere de nye politiske krav om læsning, regning og stavning, er LFS grundlæggende uenig i. Understøttelse af barnets udviklingspotentialer handler ikke om at gøre barnet parat til skolen – men om at gøre skolen parat til modtagelse af barnet.

Hvis det pædagogiske personale skal gøre barnet parat til skolen ud fra logikken i PISA og det kulturkonservative børnesyn, vil daginstitutionens værdi alene blive målt på et snævert læringsbegreb og på skolens præmisser. LFS mener, at et langt mere visionært perspektiv ville være at gøre skolen børneparat.

Lektielæsning i fritidshjem er spild af tid

Omfattende ny forskning viser entydigt at vi skal droppe lektierne, fordi der ikke er belæg for, at det gavner indlæringen. Mest entydigt viser forskningen, at lektier ikke nytter noget i de små klasser. Tværtimod viser forskningen, at lektier ikke blot er spild af tid, men også har en lang række negative sider ved lektierne – blandt andet de mange timer om ugen, der kunne være brugt til noget meningsfuldt f.eks. at lege. Det ødelægger børnenes engagement, når de bliver stopfodret med opgaver og vil fjerne ”fritiden” og børnenes legetid i det fritidspædagogiske rum som er livsnødvendigt for at skolen skal lykkes for alle børn, uanset deres sociale baggrund.

Afslutningsvis vil LFS udtrykke sin stærkere reservation mod at politikerne vedtager udkastet til ”Læsepolitik for Københavns Kommune”. Vi frygter med rette at en læsepolitik hurtigt kan ende i en læsekanon for hele det pædagogiske område.

- LFS opfordrer Politikerne og Københavns kommune til at indgå i en konstruktiv faglig og saglig dialog med de pædagogiske faglige organisationer og det pædagogisk personale om at styrke børn og unges lyst til at ”kæfte op”.
- LFS vil gerne indgå i konstruktiv dialog om hvordan København Kommune styrker det pædagogiske personales bevidsthed om ”sproget som værktøj og legetøj”. For at kunne støtte og stimulere andres sprogudvikling må det pædagogiske personale have oparbejdet en sproglig følsomhed, dvs. en bevidsthed om og erfaring med sprogets muligheder og begrænsninger.

Med venlig hilsen

p.v.a LFS

Jan Hoby

Forretningsudvalgsmedlem i LFS

Københavns Kommune
Børne- og Ungdomsforvaltningen
Sekretariatet
Rådhuset
1599 København V

8. december 2007

Høring om læsepolitik for Københavns Kommune

På baggrund af Børne- og Ungdomsudvalgets behandling af forslag vedrørende en læsepolitik for Københavns Kommune samt beslutning om at sende forslaget i høring, skal Københavns Lærerforening udtale følgende:

Københavns Lærerforening tilslutter sig overordnet set den foreslåede læsepolitik for Københavns Kommune.

Foreningen er positiv over for en fokuseret indsats på læseområdet og tilslutter sig selvsagt de grundlæggende synspunkter om læsningens betydning for det enkelte barns videre muligheder i tilværelsen – i skolen, uddannelses- og arbejdslivet samt muligheder for at deltage aktivt i samfundet.

Alle undersøgelser og tests tilskriver evnen til at læse sikkert en væsentlig betydning for et barns senere muligheder i arbejdslivet og dermed dets livsbane.

Københavns Lærerforening tillægger forslagens brede sprogsyn afgørende betydning for en effektiv indsats på læseområdet i forhold til intentionerne i Faglighed For Alle.

I den sammenhæng er det derfor vigtigt at bakke en tidlig indsats op, og foreningen er enig i nødvendigheden af, at førskoleområdet tester og arbejder aktivt og målrettet med barnets sproglige udvikling.

Dette arbejde videreføres i skolen, hvor det udvidede læsebegreb med forankringen af læsningen i *alle* fag gerne skulle understøtte den samlede opgave.

I den forbindelse vil vi gerne rette opmærksomheden på nedenstående forhold:

- Der skal afsættes ressourcer øremærket læseindsatsen i skolen til fx lærertimer, materialer (bøger), uddannelse – undervisningsdifferentiering er ikke alene nok
- Der skal arbejdes målrettet og fokuseret med en indsats over for de tosprogede elever i indskoling, som skal fastholdes både på mellemtrin og i overbygningen
- Det er vigtigt, at den enkelte skole udarbejder en lokal læsepolitik
- At skolens interne instanser – sprogcenter og specialcenter – samarbejder om opgaven på skolen

Foreningen savner fokus på forældrenes rolle og ansvar i forbindelse med børnenes læseudvikling. Dette kunne ske i form af en strategi for inddragelse af og dialog med forældrene om deres rolle og væsentlige betydning.

Københavns Lærerforening tilslutter sig, at arbejdet med læseudviklingen gøres til genstand for en helhedsorienteret indsats og hilser således den overordnede politik på området velkommen.

Foreningen forventer, at der i forlængelse af en national handleplan på området udarbejdes en kommunal handleplan til yderligere forfølgelse af målene vedrørende læsepolitikken i Københavns Kommune.

På vegne af Københavns Lærerforening

Jan Trojaborg
formand

KS

**KØBENHAVNS
SKOLELEDERFORENING**

Københavns Skolelederforening

c/o SKK – Lederkonsulent Henning Søby
Frydendalsvej 24
1809 Frederiksberg
tlf.: 3329 7819 – email: HSOK@dlf.org

Formand for KS skoleinspektør Carl Bagge

c/o Skolen på Islands Brygge
Artillerivej 57
2300 København S
tlf.: 3296 0111 – email: carl.bagge@sib.kk.dk

**Børne- og Ungdomsforvaltningen
Sekretariatet
Rådhuset
1599 København V**

Fredag den 7. december 2007.

Høring om læsepolitik i Københavns Kommune

Københavns Skolelederforening har behandlet det udsendte høringsmateriale vedr. ”læsepolitik for Københavns Kommune”.

Foreningen finder det positivt, at man vil indføre en læsepolitik, som er gældende for alle instanser, der skal arbejde med de københavnske børn fra 0-18 år.

Folkeskolerne i København skal arbejde for at nå de opstillede mål, og Københavns Skolelederforening ser meget positivt på, at der vil blive udarbejdet *en vejledende handlingsplan med tilhørende inspirationsmateriale om læsning*.

For at denne ambitiøse politik skal kunne lykkes fuldt ud finder Københavns Skolelederforening det imidlertid særdeles vigtigt og nødvendigt, at der fra centralt hold afsættes midler til uddannelse af mindst to læsevejledere på hver skole samt efteruddannelse af disse.

Skolerne er med kun en læsevejleder særdeles sårbar ved eventuel fraflytning, da der typisk går to år med at få uddannet en ny.

Med mindst to læsevejledere på hver skole vil der samtidig være sikret en kvalitativ faglig og kollegial sparring på skolen til gavn for elever og lærere i hele skoleforløbet.

På vegne af Københavns Skolelederforenings

Carl Bagge
Formand